

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
«Красзнавчо – туристична діяльність у закладах освіти»

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету
Голова вченої ради ХДУ
_____ (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол №14 від «28» лютого 2022 р.

Сертифікатна програма вводиться в дію
з 28 лютого 2022 р.

Ректор Херсонського
державного університету
_____ (Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ)
(наказ від 28 лютого 2022р. №192-Д)

Херсон, 2022 рік

Розроблено робочою групою у складі:

П.І.П. керівника та членів робочої групи	Посада (для сумісників - місце основної роботи, посада)	Найменування закладу, що закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування спеціальності, тема дисертації, вчена звання, за кою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/ або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами, керівництво науковою роботою здобувачів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, тип документу, тема, дата видачі)
Керівник групи						
Сидоренко Наталя Іванівна	Доцент кафедри теорії та методик и дошкільної та початкової освіти	Херсонський державний педагогічний університет, 2000, Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Магістр української мови та літератури,	Кандидат філологічних наук, Жанрові модифікації і поетика української дитячої повісті 60-80-х років ХХ століття, доцент	19	Розділ у монографії 1.Сидоренко Н.І. [авт.кол. : Олексин Ю.П., Кух А.М., Макаренко А.В. и др. и др.]. Архетипні образи українського і західноєвропейського народного героїчного епосу: гендерний аспект // Перспективные достижения современных ученых: образование и воспитание, физическое воспитание и спорт, философия, литература и лингвистика, культура и искусство, юриспруденция. : монография Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2017. – С.	1.Наказ № 483-К від 29.09.2017 «Особливості викладання у початкових класах дисциплін гуманітарно-українознавчого спрямування». Сертифікат ПК № 02139794/000058-17 від 02.11.2017 2.Свідоцтво тренера з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини і розвитку громадянських компетентностей № 27042018-9 від 27квітня 2018 року

		зарубіжної літератури		<p>96 -105. ISBN 978-617-7414-15-4</p> <p>Статті</p> <p>1. Реалізація народознавчого компоненту в сучасному дошкільному закладі. Педагогічні науки: [зб. наук. праць / ред. кол. Барбіна Є.С., Федяєва В.Л. та ін.]. – Вип. 65. – Херсон: ХДУ, 2014. – С.421-426.</p> <p>2. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до українознавчої роботи. Педагогічна теорія і практика: : [зб. наук. праць / ред. кол. Артемова Л.А., Пилипенко О.І. та ін.]. – Вип. 5. –К.: КИМУ, 2014.- С.452-467.</p> <p>3. Роль українознавчої складової у підготовці майбутніх педагогів до проведення уроків з літературного читання. Social Work and Education, Vol. 10, No 6, 2021 Ternopil-Aberdeen, 2021. pp. 254-260. ISSN: 2535-6238</p> <p>4. Підготовка майбутнього педагога до створення екскурсій доповненої реальності в локальних освітніх середовищах .С. 126-137. Information Technologies in Education: Scientific journal. Issue 4 (4 5). – Kherson: KSU, 2020. – 154 p. ISSN 1998 – 6939 EISSN 23061707</p>	
--	--	-----------------------	--	---	--

				<p>5. Сидоренко Н., Борисенко Н. Роль українознавчої складової у підготовці майбутніх педагогів до проведення уроків з літературного читання. //Актуальні питання гуманітарних наук.: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 41. Том 3. – 320 с. С 204-209.</p> <p>1. Книга тестових завдань. Розділ «Українознавство: Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта спеціалізація українознавство, 7.01010201 Початкова освіта спеціалізація українознавство .- 158 с. (у співавторстві). – С.6-53, 131-157. Херсон: Айлант, 2012</p>	
Члени групи					

<p>Чабан Олена Вікторівна</p>	<p>Доцент кафедри теорії та методик и дошкіль ної та початко вої освіти</p>	<p>Херсонськ ий державний університе т, 2003 р. «Педагогік а і методика середньої освіти. Українська мова і література» Викладач української мови і літератури</p>	<p>Кандидат педагогічних наук, 13.00.01 – теорія та історія педагогіки, «Педагогічна система В.Сухомлинсько го в науковому доробку вітчизняних учених», доцент кафедри педагогіки й психології</p>	<p>16</p>	<p>1.Sarayeva L.V. Children’s collective problem: ethnopedagogical context / Sarayeva L.V. // News of Science and Education. – Sheffield, 2015. – №11 (35). – p. 39 – 43.</p> <p>2.Чабан О.В. Авторські школи як середовище реалізації інноваційного освітнього потенціалу / О.В.Чабан // Педагогічні науки: [зб. наук. праць / гол.ред. Л.А.Пермінова]. – Херсон, 2020. – Вип. 92. – С. 20-27. https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4341/3838</p> <p>3.Чабан О.В. Використання цифрових технологій в процесі фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів // Збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного семінару Київ, 2 березня 2021 р. Цифрова компетентність вчителя нової української школи:2021 (Подолання викликів у період карантину, спричиненого COVID-19) С.108-110.</p>	<p>Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського кафедра педагогіки та дитячої психології 02.10.17 – 02.11.17 pp. Наказ №32-26/1802 від 19.09.2017 року Тема: «Організація самостійної роботи студентів з дисципліни “Педагогіка”»</p>
---------------------------------------	---	--	--	-----------	---	---

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Педагогічний факультет
Офіційна назва сертифікатної програми	Українознавство
Обсяг сертифікатної програми	31 кредити, 930 годин
Тривалість сертифікатної програми	Довгострокова
Передумови	Базова загальна освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії сертифікатної програми	3 роки 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	https://www.kspu.edu/Education/CertPrograms.aspx
2. Мета сертифікатної програми	
Формування у здобувачів фахових компетентностей для реалізації професійних знань в галузі народознавства, патріотичного виховання, навичок етно-краєзнавчої, туристичної, гурткової роботи та культурно-дозвілєвої діяльності.	
3. Характеристика сертифікатної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта/Педагогіка
Орієнтація сертифікатної програми	Сертифікатна програма має прикладний характер, орієнтована на фахівця, здатного критично оцінювати сучасний стан патріотичного виховання, краєзнавчо -туристичної роботи , вміти поєднувати історичний досвід із інноваційними технологіями для вирішення завдань професійної діяльності
Основний фокус сертифікатної програми та спеціалізації	Загальна освіта, загальна освіта в галузі педагогіки Ключові слова: народознавство, краєзнавство, екскурсознавство, гурткова робота, дозвілєва діяльність, обрядова культура, методика навчання та виховання.
Особливості програми	Практична спрямованість: використання сучасних технологій, інноваційних форм та методів під час патріотичного виховання, краєзнавчо -туристичної діяльності Робота у бібліотеках міста, музеї ХДУ та музеях м. Херсона, розробка екскурсійних маршрутів.

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Посади (за наявності диплому бакалавра) в закладах освіти, в громадській/приватній адміністрації, народознавчих, пам'яткоохоронних, музейних установах, в туристичній сфері, засобах комунікації, виконувати роботу, яка потребує умінь аналізувати та узагальнювати.</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010) вчитель початкових класів може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій): КП2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми. КП3414 Організатор подорожей (екскурсій). КП 3474 Організатор культурно-дозвілєвої діяльності. КП 3310 Культурорганізатор дитячих позашкільних заходів</p>
Подальше навчання	Не застосовано
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та методики навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Критичність та самокритичність. Думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення.</p> <p>ЗК 2. Комунікація усна та письмова рідною мовою. Правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме: неофіційним, офіційним та науковим.</p> <p>ЗК 3. Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результат вчасно.</p> <p>ЗК 4. Працювати з іншими. В мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК1 Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати краєзнавчо-туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.</p> <p>ФК 2 Здатність аналізувати взаємозв'язок народознавства, краєзнавства та екскурсійної справи, характеризувати туристичні ресурси України, розробляти основні туристичні та екскурсійні маршрути, описувати їх;</p>

	<p>ФК 3 здатність аналізувати навчальні програмами з різних видів гурткової роботи, скласти план-конспект гурткового заняття, проводити гурткові заняття із застосуванням особистісно орієнтованих технологій організації позаурочної діяльності</p> <p>ФК 4 здатність до формування системного мислення та комплексу спеціальних теоретичних знань, розвитку умінь та компетенцій практичних навичок з організації проведення розмаїття видів дозвіллевої діяльності та їх змістовне наповнення,</p> <p>ФК 5 здатність аналізувати традиційну духовну культуру українців, народні вірування та обряди, світоглядні уявлення, вміння використовувати знання про обряди та ритуали в професійній діяльності .</p> <p>ФК 6 здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.</p> <p>ФК 7 здатність аналізувати етапи етнічного розвитку українців, основні риси їхньої матеріальної і духовної культури, суспільні відносини, звичаї та обряди, народне мистецтво, фольклор у контексті загальних тенденцій цивілізаційного розвитку.</p>
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН1. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 2. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПРН 3. Брати активну участь у громадсько-політичному житті, мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру та застосовувати дані історичної науки для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 4.Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПРН 5 Володіння системою знань про природні й соціально-економічні особливості рідного краю, про його культуру та визначні пам'ятки; розробляти методичні варіанти різних форм краєзнавчої роботи, спрямовані на вивчення природних і соціально-економічних особливостей рідного краю.</p> <p>ПРН 6. Організовувати та планувати екскурсійну діяльність.</p> <p>ПРН 7. Володіти науково-методичними даними з методики організації гурткової роботи; вміти організовувати та планувати гурткову роботу.</p> <p>ПРН 8. Набуття професійних знань та практичних навичок з організації надання дозвіллевих послуг в сфері освітньої та соціокультурної діяльності.</p> <p>ПРН 9. Знати особливості обрядово- магічної культури українців, вміти застосовувати навички використання обрядово -магічної культури в науковій, педагогічній і творчій роботі;</p> <p>ПРН 10. Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання,</p>

	<p>навчання й розвитку учнів початкової школи Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.</p> <p>ПРН11. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну та методичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.</p> <p>ПРН12. Виявляти типологічні й специфічні риси національних особливостей українців в громадському, родинному побуті, в етнокультурних надбаннях; аналізувати конкретні етнокультурні явища і процеси у контексті загальних тенденцій цивілізаційного розвитку.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення здійснює кафедра теорії та методики дошкільної та початкової освіти:</p> <p>Кандидат філологічних наук, доцент Сидоренко Наталія, кандидат педагогічних наук, доцент Чабан Олена.</p> <p>Консультативні послуги:</p> <p>Аліна Доценко - директорка комунального закладу "Херсонський обласний художній музей ім.О.О. Шовкуненка" Херсонської обласної ради;</p> <p>Володимир Коваленко - директор музичної школи №1 Херсонської міської ради;</p> <p>Тетяна Братченко – директорка Херсонського обласного краєзнавчого музею;</p> <p>Надія Коротун – директорка ХОУНБ ім.О Гончара</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторний фонд ХДУ, фонди ХОУНБ ім. О Гончара, Херсонського обласного краєзнавчого музею, Херсонського обласного художнього музею ім. О.О. Шовкуненка" Херсонської обласної ради, Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. М.Куліша.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабарицька В Екскурсовознавство і музеєзнавство: навч. пос. / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. К. – Альтерпрес, 2007. – 464 с. 2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с. 3. Голубнича С.М. Основи екскурсійної справи. Навч.посіб./С.М.Голубнича.-Донецьк, 2003.-156с. 4. Костриця М. Ю. Шкільна краєзнавчо-туристична робота : навч. посібник / М. Ю. Костриця, В. В. Обозний. – К. : Вища шк., 1995. – 223 с. 5. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг, 2008. - 105с. 6. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навч.посіб. – К.: Знання, 2008. – 415с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки). 7. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. / Б. П. Пангелов. – К.: Академвидав, 2010. – 248 с.

	8. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. – К.: Вища школа, 2003. – 434 с. 9. Українська усна народна творчість [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Мар'яна Лановик, Зоряна Лановик. - К. : Знання-Прес, 2005. – 591 с. 10. Українська етнологія: Навч.посіб./За ред. В.Борисенко.-К.: Либідь, 2007.-400 с. 11. Українське народознавство: Навч. посіб. /За ред. С.П.Павлюка.-2-ге вид.-К.:Знання, 2004.- 570с. 12. Яременко, Н.В. Дозвілєзнавство: навчальний посібник. – Фастів: Поліфаст. – 2007. – 480 с.
--	--

Перелік компонент сертифікатної програми та їх логічна послідовність

Перелік компонент сертифікатної програми

Код н/д	Компоненти сертифікатної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Освітні компоненти сертифікатної програми (2 курс)			
ОК1	Етнографія України	5	Диф.залік
ОК2	Туристичне краєзнавство	5	Диф.залік
ОК3	Екскурсознавство	5	Диф.залік
ОК4	Дозвілєва діяльність	5	Диф.залік
ОК5	Обрядово- магічна культура українців	3	Диф.залік
ОК6	Народознавство з методикою роботи в ЗЗСО	5	Диф.залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ		28	

Структурно-логічна схема сертифікатної програми

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент сертифікатної програми подається у вигляді графа.

Форма атестації здобувачів вищої освіти.

По закінченню СОП та опануванню усіх освітніх компонент студент отримує відповідний сертифікат.

ОК, прослухані в рамках сертифікатної освітньої програми, зараховуються одночасно як вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам сертифікатної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК 4	ОК5	ОК6
ІК	+	+	+	+	+	+
ЗК1	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+	+	+	+
ЗК3	+	+	+	+	+	+
ЗК4	+	+	+	+	+	+
ФК1		+				
ФК2			+			
ФК3				+		
ФК4				+		
ФК5	+				+	
ФК6						+

*Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами
сертифікатної програми*

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК 4	ОК5	ОК6
ПРН1	+	+	+	+	+	+
ПРН2	+	+	+	+	+	+
ПРН3	+	+	+	+	+	+
ПРН4	+	+	+	+	+	+
ПРН5		+				
ПРН6			+			
ПРН7				+		
ПРН8				+		
ПРН9					+	
ПРН10						+
ПРН11						+
ПРН12	+					+

Керівник сертифікатної програми _____

(Н. Сидоренко)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
«Краєзнавчо – туристична діяльність у закладах освіти»

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету
Голова вченої ради ХДУ
_____ (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол №__ від «__» ____ 2022 р.

Сертифікатна програма вводиться в дію
з ____ ____ 2022 р.

Ректор Херсонського
державного університету
_____ (Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ)
(наказ від ____ ____ 2022р. №)

Херсон, 2022 рік